iyökd
BÜLTENİ
28/3/1974

ADRES:
Ahududu Sokak 34/1 Beyoğlu — İSTANBU
SAYI: 4

İSTANBUL YÜKSEK ÖĞRENİM KÜLTÜR DERNEĞİ YAYIN ORGANID

DEVRİMCİ MÜCADELEDE DEMOKRATİK ÖRGÜTLERİN YERİ.

Örgüt, en basit tanımıyla, belirli amaçlar için, yine belirli prensipler etrafında bir araya gelmiş, ve bu amaç ve prensipler doğrultusunda toplu bir çalışma yürüten insan toplulukları olarak tanımlanabilir. En sıradan derneklerden, en demir disiplinli sosyalist partilere kadar uzanan bütün örgütler, şu veya bu amaçlarla ortak bir çalışma yapmak için bir araya gelmiş insanlarca kurulur ve yürütülür.

Böylesine binbir çeşitlilik gösteren örgütlerin nitelikleri, bunların hangi ismi almış olmasına bakılarak değil de, toplumdaki hangi sınıf veya zümrenin çıkarına hizmet ettiğine bakılarak tesbit edilir. Eğer bir örgüt düşünce ve davranışlarıyla burjuvaziye hizmet ediyorsa, o örgütün tabanı ve tavanı ne olursa olsun son tahlilde bir burjuva örgütüdür.

Sayılamıyacak kadar çok olan bütün bu örgütleri nitelik olarak kaba hatlarıyla şu üç kümede toplıyabiliriz:

1) Toplumdaki belirli sınıf veya zümrelerin doğrudan doğruya iktidar mücadelesini yaptığı, diğer bir deyimle, siyasi kavgasını yürüttüğü örgütler. Bunlar parti adını alırlar.

2) Partinin alt organlarını oluşturan, onun inisyatifiyle çalışma yapan ve doğrudan doğruya partiye bağlı olan örgütler.

3) Yine belirli sınıf veya zümrelerin doğrudan doğruya değil de dolaylı yoldan iktidar mücadelesini yürüttüğü, veya mevcut düzenin devamını amaçladığı, veyahut da bu mücadeleye niteliği ve gücü oranlarında belirli ölçülerde etkide bulunduğu dernekler veya örgütler. Bunlar meslek dernekleri, kooperatifler, gençlik kuruluşları, v.s. olabilirler.

Yukarda, partiler, belirli sınıf veya zümrelerin siyasi iktidar mücadelesini yürütür demiştik. Siyasi mücadele, toplumda var olan bütün sosyal sınıf, tabaka ve zümreleri hesaba katarak, onların içyüzlerini gayet iyi kavrıyarak yapılır. Her ne kadar bir partide belirli bir sınıf veya zümrenin çıkarları hâkimse de, eğer bu parti bir sosyalist parti ise, diğer sınıflardaki devrimcileri de, gerisindeki bütün bağlantılarını koparmış olmak kaydiyle kendi bünyesinde toplar.

Anlaşılacağı gibi bu kadar çok yönlü ve karmaşık bir mücadele, ancak parti adını alan örgütlerce yürütülür. Üçüncü kümede topladığımız örgütler ise doğrudan doğruya siyasi iktidar mücadelesini yürütemezler. Çünkü bu tür örgütler çoğunlukla meslekî çıkar açısından kurulmuş olup

Sahibi : İ.Y.Ö.K.D. Adına M. Ali Karapekmez
Yazı İşleri Sorumlusu : Orhan Doğançay

alabildiğine geniş,heterojen kitleleri bünyeleri içinde toplarlar.

Konunun daha somutlaşması açısından sosyalist bir gençlik örgütü ile,demokratik bir gençlik örgütünün yapısı ve görevlerini mukayese etmek yararlı olur.

Sosyalist bir gençlik örgütü,işçi köylü ve aydın gençliğin en devrimcilerini,en bilinçlilerini ve en ileri unsurlarını bünyesinde toplar.Yine böyle bir örgüt bağımsız değil,bir sosyalist partinin inisyatifiyle hareket eder.Ayrıca daha dar bir kadroya sahiptir ve elemanları,belirli bir deneme ve sınamadan geçtikten sonra örgüte alınırlar. Örgütün görevi,daha fazla bilgi,görgü,tecrübe ve bilinç isteyen esas parti kadrolarına eleman yetiştirmektir.

Demokratik bir gençlik örgütü,örneğin,yüksek öğrenim gençliğinin,demokratik üniversite kavgasını sürdürürken oluşturduğu örgütler, bunların kendi meslekî kuruluşlarıdır. Bu örgütteki,üye sayısının fazlalığı ve üyelerden nitelik yönünden çok şeyler aranmaması ona kitle örgütü olma özelliğini getirir. Ve böylesine örgütlerde homojenlik aranmaz.Çünkü,ilerici,radikal ve sosyalist kişi ve kadrolar böylesine örgütlerde görev alıp çalışabilirler.Bunun nedeni,demokratik ilkeler etrafında müşterek görüşlere varılabilmiş olmasıdır.Böylesine bir demokratik gençlik örgütü,gençliğin kendi sorunlarını ülke ve dünya şartlarından soyutlamaksızın bir bütün olarak ele alır ve mücadelesini bu doğrultuda yürütür.Bu mücadeleyi yürütürken de,gençliğin daha ileri görevlere hazırlanmasında ilk basamak görevini yerine getirir.

<u>İ.Y.Ö.K.D. VE YENİ DERNEK KURMA ÇALIŞMALARI</u>

I2 Marttan sonra Sıkıyönetim komutanlıkları yayınladıkları bildirilerle tüm ilerici öğrenci birliklerini ve federasyonlarını kapatırken,doğal olarak bununla da yetinilmedi.Yeniden kurulacak öğrenci derneklerinin de sermayenin güdümünde olabilmesi için en katı faşist uygulamalarda bile eşine az rastlanır nitelikteki yeni dernekler kanunu çıkarıldı.Kanun yayınlanır yayınlanmaz Türkiyenin her yerindeki bütün yüksek okullarda aynı kalemden çıkma tüzüklerle gerici paravan öğrenci dernekleri tezgâhlandı.Böylece ilerici öğrenci derneklerinin kuruluşu tümden engellenmiş sayılıyordu.

Bu gün ise üniversitelerde ilerici güçler arasında belirli bir örgütlenme ve dayanışma söz konusudur.Kurulan ilerici örgütlerin okul içinde merkezlerinin olmayışı ve genel toplantılarının yapılamayışı daha sıkı kitle bağlarının kurulma sürecini uzatmaktadır. Hedef,gerici dernekler kanununun değişmesi ve okul içinde faaliyette bulunabilecek öğrenci kuruluşlarının oluşturulması olmalıdır.Bu durum çerçevesinde merkezî örgütlere ve kadroların sıkı işbirliğine ihtiyaç vardır.Böyle bir dönemde küçük dükkânlar açmak bir takım kariyerist tutkuların tatmininden öteye geçmeyecektir.

Kadroları ve peşinden bir takım mâli imkânları küçük küçük parçalara bölmek kurulan ve kurulmuş olan birçok derneği kırtasiyecilikle başbaşa bırakacaktır.Böylece hiçbir öğrenci örgütü kendi üzerine düşen görevleri yerine getiremiyecektir.Halbuki böylesine geçiş dönemlerinde merkezî bir iş bölümü ile ilerde kurulabilecek öğrenci derneklerinin nüveleri teşkil edilirse,diğer yönüyle de gençliğin bir takım sorunlarına,tutarlı çalışmalarla çözümler getirilebilir.Şimdiden kurulacak, öğrenci dernekleri,gerici dernekler kanununa göre fakültelerin zaten dışında olacağından yeni bir dinamizm getiremeyecektir.Bu konudaki doğru çalışma,ancak,kurulmuş olan örgütlerin yaşamasını sağlamak,organlarında görev almak ve yönetiminde söz sahibi olmaktır.

ÖN LİSANS OKULLARI GERÇEKTE NEDİR ?

Herkesin hatırlıyacağı gibi,şimdiki hükümetin seçim öncesi bir vaadi vardı :"Her lise mezununu imtihansız üniversiteye alacağız" diye. O günlerde,gerçekleri görebilen herkes bu sözün bir seçim propagandasından ileriye gidemiyeceğine inanırken,bir kesim bunu,toplumun alt yapısındaki köklü değişimlere paralel olarak gelişecek bir eğitim programının sloganı olarak kabul etmiş,diğer bir kesim ise bu vaadin hemen yerine getirilebileceği umudu ve inancı içinde oylarını CHP ye vermişlerdi.

Aynı günlerde Ege Üniversitesince,ön lisans okulları adı altında bir proje hazırlanmıştı.Bu projeye göre;liseyi bitiren tüm öğrenciler,lisans programına geçmeden önce bir ön lisans eğitimine tâbi tutulacaklar,ve bu devrede başarı gösteren öğrenciler,isterlerse lisans öğrenimine devam edecekler,isterlerse bu kademede,meslek ünvanlarının yanında bir "yardımcı" kelimesiyle okuldan ayrılabileceklerdi.Böylece de Üniversite kapılarındaki yığılma önlenmiş olacaktı.

Uzunca bir süre devam eden hükümet bunalımından sonra,görevi devralan koalisyon ortakları,temel maddelere yapılan zamlar kamuoyunda bir hayal kırıklığı ve tepki yaratınca,bazı kesimleri hoşnut etmek amacıyla,denize düşen yılana sarılır misâli,çareyi,bu temelsiz projeye dört elle sarılmakta bulmuşlardır.

Ön lisan okullarına neden karşıyız ?

Her şeyden önce,II yıllık bir ilk ve orta öğretim devresindeki eşitsizlik,bu ön lisans öğrenimini de etkileyecek,çeşitli imkânsızlıklar içinde yetişen (maddi zorluklar,öğretmensiz okullar,vs.) lise mezunu gençler,sıralama imtihanındaki gibi,gene bu devrede de muhtemelen başarısız olarak,iki yıllık bir gecikmeyle tekrar işsizliğe mahkûm olacaklardır.

Bunun böyle olmadığını bir an için kabul etsek bile,iki yıllık lisans öncesi öğreniminde başarı gösteren halk çocuklarından çoğu,bir an evvel hayata atılabilmek için (ki burda gene hayat şartlarının zor-

lacaklardır. Ayrılacaklar, fakat, yüksek okul mezunu kişilerin bile iş bulamadığı bir toplumda, neticede gene işsiz kalacaklardır.

İşin teknik yönüne bakacak olursak, ortada her zamanki gibi kocaman bir soru işareti görürüz. Herkese mavi boncuk tağıtıldığı bir toplumda (yüksek mühendis, normal mühendis, tekniker, ustabaşı, vs.) , bu yeni boncuk sahibinin ("yardımcı" mühendis) üretimdeki yeri ne olacak yani ne iş yapacaktır? Bu sorunun cevabı henüz verilmiş değildir, ve her halde kolay kolay verilemez.

Bundan başka, kendilerine II sene müddetle bir şey verilemeyen, bir şey öğretilmeyen bu kişilere iki senede ne verilecek, ne öğretilecektir? Bu sorunun çevabını vermek, eldeki verilere göre mümkündür; kendilerine hiçbir işe yaramayan bir ünvan verilecek ve işsizlik öğretilecektir...

Egemen sınıflar açısından ön lisans okulları.

Lise mezunlarına hiçbir şey getirmeyen ve toplumumuza hiçbir katkıda bulunmayacak olan bu ön lisans okulları, egemen sınıflar açısından bir çok yararlar taşımaktadır.

İlk olarak, lise mezunu gençlerin, üniversite kapılarından geri dönmesinin, toplumda yarattığı huzursuzluk kısa vadede önlenecektir (kısa vadede diyoruz, zira bu huzursuzluğun yerini, aynı kişilerin işsiz duruma düşmelerinin yaratacağı tepki alacaktır). Bundan başka yoksul sınıf ve tabakalardan gelen öğrenciler, çoğunlukla ön lisans devresinden sonra okuldan ayrılacakları için, yüksek öğrenim, yüksek gelirli kişilerin tekelinde kalacak ve egemen çevrelerin arzu ettikleri tipteki mezunların verilmesi kolaylaşacaktır.

Fakat egemen sınıflar açısından, bütün bunlardan çok daha önemli bir yarar, emperyalizmin her zamanki taktiği olan "böl ve yönet" taktiğinin bir kez daha uygulanması ile sağlanacak yarardır. Böylece, ön lisans kademesinden mezun olmuş "yardımcılarla", teknikerler ve mühendisler arasında sun'i bir çelişki yaratılmak, ve bu meslek grupları kaderleri ortak olmalarına rağmen birbirlerine düşürülmek istenecektir.

Uygulama derhal durdurulmalıdır....

Halkımız, artık, bütün sorunlarının çözümünün bir alt yapı değişikliğinde yattığını, ve hiç bir şeyin eşit olarak dağılmadığı bir düzende, yüzeyde kalan uygulamaların kendisine hiç bir şey getirmeyeceğini daha bir hızlı kavramakta ve egemen sınıfların tezgâhladığı oyunlara gelmemektedir. Halkımızın mücadelesinde onlarla omuz omuza olan yüksek öğrenim gençliği de, bu tür modası geçmiş dolapları açığa çıkarabilecek güçtedir.

Yukarda anlatılanların ışığında, bizler, toplumumuzun hiç bir sorununa çözüm getirmeyecek olan bu gerici uygulamayı, ilericilik iddiasında olan hükümetin, meseleye bu açıdan baktıktan sonra, derhal durdurmasını istiyoruz.

ÜNİVERSİTELER KANUNU ÖĞRENCİ TEMSİLCİLİĞİ SEÇİM YÖNETMELİĞİNİN GERİCİ KARAKTERİ...

I) Üniversiteler Kanunu-Madde 58: "Öğrencilerin Yönetime katılmaları". "Öğrencilerle ilgili konularda, gereken hallerde ve Fakülte Yönetim Kurulu karar verdiği takdirde, dinlemek amacıyla bir öğrenci temsilcisi seçilir."
-Öğrenci Temsilciliği Seçim Yönetmeliği-Madde I: "I750 sayılı Üniversiteler kanununun 58. maddesi uyarınca, öğrencilerle ilgili konularda veya gereken hallerde ve Fakülte Yönetim Kurulu karar verdiği takdirde dinlemek amacıyla öğrenciler arasından ve öğrenciler tarafından bir yıl için, bir asil ve bir yedek üye seçilecektir."

Eğer amaç öğrencilerin Yönetime Katılmaları ise (ki bu 58. maddenin başlığında öyle belirtilmiştir) yönetime katılma söz ve oy hakkına sahip olmakla gerçekleşebilir. Gerçekte ise, bu madde ile yönetime katılma hakkı toplantıya katılma seviyesine (o da ancak Fakülte Yönetim Kurulu karar verirse) indirgenmiştir. Bu durumda öğrenci temsilciliğine söz ve oy hakkı verilmesini talep ederiz.

II) Üniversiteler Kanunu-Madde 58, I.paragraf İkinci cümle: "Temsilci, Fakülte Yönetim Kurulu'nun gözetimi altında yılda bir kere fakülte öğrencilerinin enaz yüzde altmışının iştiraki ile yapılacak seçimde gizli oyla ve bir yıl süre için yedeği ile birlikte seçilir." "Seçimin geçerli olabilmesi için fakülte öğrencilerinin enaz yüzde altmışının seçime katılması gerekmektedir."

Böyle bir şart koşmak, zaten göstermelik olan seçimi daha da engelleyici bir durum yaratmakta ve bu anlayış üniversite öğrencilerine benimsetilmek istenmektedir. Buna ilâveten birçok fakültelerde öğrenci kantinlerinin kapatılmış, derneklere ait odaların geri alınmış ve okulda hiç bir sosyal faaliyet alanı bırakılmamış olması yüzünden öğrencilerin büyük bir kısmının okulla ilişkilerinin kesilmiş ve üniversite sorunlarından uzaklaştırılmış olduğu düşünülürse, böylesine bir ortamda %60 gibi sağlanması olanaksız bir çoğunluk istemek öğrencileri temsilcisiz bırakmak demektir. Bu şartın kaldırılıp, okulda kantin, vb. gibi sosyal faaliyet alanlarının açılmasını talep ederiz.

III) Üniversiteler Kanunu Öğrenci Temsilciliği Seçim Yönetmeliği Madde 6 : "Bu yönetmeliğin düzenlediği seçimlerde propaganda yapılmaz."

Sosyal anlamı bir yana, "seçme"nin sözlük anlamı; "Bir şeyin en iyisini bulup ayırmak"tır. Öyleyse öğrenciler seçimlerde temsilci adayları arasından en iyisini bulup ayırmak durumundadırlar. Eğer temsilci adayları öğrencilerce tanınıp "propaganda yapılmazsa" seçme işi, diğer bir deyimle en iyisini bulup ayırma fiili nasıl gerçekleşebilir ? "Bu yönetmeliğin düzenlediği seçimlerde propaganda yapılamaz" maddesi zaten %60 katılma oranıyla temsilci seçimini engelleme haline dönüşen olgunun daha da kuvvetlendirilmesine yaramakta ve propaganda faaliyetlerinin yerini kulis faaliyetleri almaktadır. Bütün bunlar öğrencilerin bilinçsiz oy kullanmalarına yol açacaktır. Bu engelin kaldırılmasını talep ederiz.

IV) Üniversiteler Kanunu Öğrenci Temsilciliği Seçim Yönetmeliği Madde 2: "Öğrenci temsilcisi seçimi her öğretim yılının ikinci ayı içinde dekanın uygun göreceği bir tarihte, ilgili kurul kararıyla en geç yirmi bir gün evvelinden öğrencilere ilân edilmek suretiyle yapılır."

Bu durum, bu yıl öğrenci temsilciliği seçiminin yapılacağı tarihle çelişki halindedir. Üstelik, bu seneki özel durumun duyurulmaması ve ilân edilme tarihinin öğrencinin okulda en az bulunduğu bir zamana (7 Mart I974 tarihine kadar süren sınavlar ve II Martta sona eren aday başvurma süresi) rastlaması yukardaki tezlerimizin haklı olduğunu kanıtlar.

Yukarda kısaca belirtilen nedenlerden açıkça anlaşıldığı üzere "Üniversiteler Kanununun 58. Maddesi" ile güdülen amaç öğrencilerin yönetime katılmaları değil, katılmamalarıdır. Adı geçen kanun maddesiyle öğrencileri çoğunluk teşkil ettikleri eğitim kurumlarında yönetim ve sorunlardan uzak tutmak hiç bir demokrasi anlayışıyla bağdaştırılamaz.

(Bu yazı İktisat Fakültesi öğrencileri tarafından kaleme alınmıştır)